

MIANIRILUGU QAUJISAINIRIJAIT

NUNATTIAQULURIANAQTUQANNGITTUQ, MIANIRIJAUNIQAQTUQ AMMALU
PIRUQPALLIANIQAQTUQ KANATA TATIGIJAUJUKKUT QAUJIMATTIARNIQAQTUT AMMALU UQAUJJIIIT.

/ Pimariupluni ilagijaujuq pijaksautingannut, Kanatami Mianiqsinirmik Qaujimattiarnikkut Pijittiraijikkut (CSIS) qaujisaiqattaqtut ammalu uqaujjiplutik Kanatami Gavamakkunnik ulurianaqtuqarninganut tautuktinut ammalu ungasiktumiunut-pijaujunik qanuiliurutaunut. Nunarjuarmit pigguungniqarniqsauliqtillugu, iniujut qiniqattaqtut qanutuinnaq aturungnaqtanginnit. Piruqpallianitik ajunngitinniarlugu ammalu mianirijauningat uvvaluunniit unataqtuksanut sivulliqpautijaujarialiit, ilangit ungasiktumiutait iniujut tautuktinik ilauqattaqtut. Ungasiktunit tautuktiuniqaqtillugu angijumik qanuilitittiniqaqtuq Kanatamit, ilauplutik iqqanaijaaksanit asiujiniit, iqqanaijarvingnut ammalu taaksiijautinut kiinaujaqtaat, ammalu pitaqaruungniqpalliajut pigguungniit ammalu atuutiqarungnaqtut Kanatamut.

2019-mit, Nunattiaq ikajulauqtuq \$4.4 pilijan qanitanganit Kanataup GDP-nganut, piluaqtumit pijjutiqtunut piqqusirijaukkut piruqpallianirnut ujaraktarialirinirmit, nunaijainirnit, uqsulirinirnut, sanavallianirnut, ammalu pijittirautinut. Nunattiaq qiniqtillugu qaujiniarluni piruqpalliajunngarninganit, ilitaqsijuq qaujisainiq ammalu pivallianiq pilirianik pimmarijungnarmijuuq piruqpallianiqatittinirnut. Nunattiaq kamajaaqtuq ammalu ilauqattaqtuq qaujisainirmit nunal-ingmit ilauplutik ukiuqtaqtumit aviktuqsimajunit timiujunut, nunalingmit piliriqatigiinut, piliriqatigijanginnut qaplunaanit silattuqsarvigjuarnit ammalu Kanatamit piliriaksanut, ammalu uangnaqpasinganit Kanataup ammalu ukiuqtaqtumit qaujisainirmut aktuaniqaqtatigiiktunut.

Pijjutaumumik qaujisainirmut piliriqatigiinut ilaujut Aurora Silattuqsarvik ammalu aktuaniqaqtut Pingangnanganit Ukiuqtaqtumit (WARC), North Slave (NSRC) ammalu South Slave (SSRC) Qaujisaiavingnut, ammalu Iniujumut Ukiuqtaqtumut Aanniaqaqtailimanirmut Qaujisaiavingmut. Maanasaaq pitaangulauqtuq silattuqsarvingmit ammalu qaujisaiuviit Kanatamit Tunngavik Nutaalirinirnut pimmarijunik qaujisainiqatittiniaqtuq nunalingmit, ilaupluni pijjutaunginnaq-

tualuk silaup assijjiqpallianinga, kajusiniaqtuq. Qaujisaijiiit Nunattiarmit pimmarijumit qaujisainiqarmijut nunaup qanuiliurninganut, ujaqqattivangnit ammalu uqsualungnit pivviuqattaqtunit, piruqtulirinirnit, ammal asiagungaaq uummaqqutiqarngnirmit. Asinginniktauuq pijuminattiaqtunik saqqittuqaqpalliajuq Nunattiap piruqpallianinganut ikajuijungaqtumik qaujisainirmit, takuksautitauningatut Nunattiap kavamakkungitta piruqpallianirmut piviqarnirnut qanuqtuurutingannit. Nunattiarmit Sunaliuriniq Nutaanik ammalu Qaritaujakkuurutinut Ikajuuti takuksautittiniarmi-juq nutaalirinirnut piliarnit Nunattiarmit piniaqtunik.

CSIS-kut ilitaqsilauqtut qapsiarjungnit pijuminaqtunik piliariaqtunik pijaujuminaqattiaqtunik pittiangiqattaqtunit ungasiktumiittunik. Pilirialiit qaujimanigarnirmit piruqpallianiqatut aktuqtaujungnaluaqtut iniujumit-pijjujjiinut tautuktinit ammalu iluisaarlutik pittiangittut tunisijumajut ukkuinganirijanginnit ammalu piliriqatigiingnirijanginnit Kanatamiunik nutaalirijunik ajunnginniqaqtunit. CSIS-kut ikajurniaqtut piliriqatigijanginnit mianirilugit tunngavingat pitaqsimajanginnut piruqpallianirmut atuqtanginnit, pilirialiit pivallianingit ammalu iniqarungnarningit piruinirmut

ikajuqtumik Ukiuqtaqtumiunik aviktuqsimajunginniitunik aturungnarlutik Kanataup nutaalirinimut piruqpallianinganiit.

Ajurngaqtillugu uukturattiarniarlugu, suraktauninga atauttikkut piruqpallianiqarungnarnivut sulijuuttiaqtuq. Taimannamut, pimmarujuq Kanatamiutait tusaumatitau-niqsaulutik ulurianaqtuit miksaanut nutaaliriinnarnitit kajusitittungnarniarmajjuk, piliriqatigiingnitik, piliriqatigar-lutik ammalu piruqpallialutik tukisiattiarlutik ulurianaqtunik ammalu qaujimalutik ingmingnik mianirijariaqarngmata. CSIS-kut ilautittiniaqtut ilagijaujunik turaarviujunit piliriv-vingnit ujjirusulikkannirniarlutik maannaujuq ulurianarniu-jumit Kanatamut ammalu aviktuqsimajuqtinginnit. Taamna tukisiumajjuti tunijaujuq ikajuqtuqtauplutik iqqanaijarviit, ilisarvilirijiit, kavamakkut, ammalu kavamakuungittut piliriqatigiit qanuiliurutiqarlutik mianirijarialingnit tukisiumajjutinginnit, pivallianirijanginnit qaujisainingannit ammalu isumakkut pigijanginnit, ammalu pitaqsima-janginnit. Kavamakkut, nangminiliit, ammalu ilisaiviliri-jiit tunisisimajut pijumanirijanginnit ujjirusukkannirlutik inuujumit-pijjujijunik tautuktunimut turaarviupluni Kanata angiluangigiaqtillugu piungittuq aktuqsiniujungnaqtuq piruqpallianiptingnut ammalu nutaanik kamajungnarnipt-ingnit. Iqqanaijaqatigijumajaptigit mianiriniarlugu pilir-iqatigiipsi piqutingit, qaujimajaunirijasi ammalu inuqutisi.

/ NALINGIT IQQANAIJARVIIT TURAARVIUVAT?

- Qaritaujalirijiit
- Uumaniaqqtunut iijagaliuqtiit
- Aanniaqaqtailimajulirijiit
- Ingirrajulirijiit (Qangatasuunik, Nunakkuurutirjuanik, Piungittunik Aniatittitailijut Nunakkuurusuqtit, Umiarnut Atuqtaujuqtit, Piqutitaarviuqattataqtut)
- Ilisarvilirijiit
- Uummaqqutilirijiit
- Sunaliuqtiit

/ SUNAT TURAARVIUVAT?

- Sivummuksimajut qaujisainiit ammalu piqutiit STEM-lirijunit
- Isumagijamik pigijaujut
- Pimmarujuq atuqtauqattaqtut piqutigijaujut

- Nangminimut nalunaiqtaujuungnaqtut tukisiumajjutiit (suurlu kiinaujanut uvvaluunniit aanniaqaqtailimanimut tukisiumajjutiit)
- Kavamakkunnt tukisiumajjutiit
- Tusaumaqaqtautilirijjutiit

Pijjtaujuunut uuktuutinit ilaujut: aaqkisuqtausimajut; uukturainirnut qanuinganiit; sanajaujut uvvaluunniit niuviaksanngurniaqtunut parnautiit; pigijaujunut aaqkitausimajut uvvaluunniit pivallianiit; iqqanaijaqtiup tukisiumajjutingit; niuviaksaliit ammalu pitaarviuqattaqtut tukisiumajjutingit; qaritaujanut ilagijaujut; pitaqturnimut naasautiit/titiqqautiit; angijuqqaat qanuqtuuriningit; pijauqattaqtut maliktaujarialiit; ammalu nangminimut atiliuqsimajut uvvaluunniit kiinaujaqaqtitaunimut tukisiumajjutiit.

/ SUNAIT ATUQTAUQATTAQPAT?

- Qaritaujakkut tautungnikkut
- Inuuqatimik tautungnikkut
- Tiglikkut ammalu Qanungasarngnikkut Nuuttiniit Qaritaujakkuurutit ammalu Qanuq Qaujimajaqarnimik
- Piniarluni ammalu Tunisiluni Ikpingnaqtunik Kanatamut Naasutinik/Titiqqanik
- Ungasiktumit Pijaujut ammalu Aulattiniq Pimmarujuq Atuqtaujuq
- Iluanit Ilagijaujumit Ulurianaqtuqarniit
- Pittiangittut Ungasiktumit Pitaarniit
- Kiglumut Sunatuinnaliuriniit
- Qanungasautiit ammalu Illuangittuliriniit
- Saqqitauningit Laisanut Angiqatigiigutit
- Tiliuriniit

Qaujimajauli titiraqsimajut angijuungimmat.

/ QANUQ UVAMNIK MIANIRIJUNGNAQPUNGA?

- Qaujimalugit pimmaruniqqaat tukisiumajjutiit ammalu mianirilugit – tunijutigitailikkut pijariaqammarikkutit kisiani
- Piusigiarlugit ammalu uukturainnaqattarlugit

uvvaluunniit qaujisarlugit qaritaujakkuurnirmut atuagatit ammalu atuqattaqtatit

- Pijaksautigijait kamagilugit
- Nalunairlugit niuvirviktit, kiinaujaqaqtittijut, piliriqatitit, iqqanaijaqtitit ammalu pulaaqtitit
- Ikajuqturlugit mianiqsijjutiit-isumagijaqarniit
- Ulurianaqtunut-aulattiniqaqtutit aturlutit
- Sanngijumik mianiqsinirmut maliktaujuksaqarlutit
- Angiqatigiigutiit, suurlu kaanturaakliuqsimajut uvvaluunniit piliriqatiqarnirmut angiqatigiigutiit, tamainnuungagaluarngninginnut kamagilugit piqataanullu taimannailutik, ammalu iluilutanik aaqiirnut maligait atuqtautittungnarlugit.
- Mianirilugit piqutit
- Qaujimalugit qaujimannangittunik qanungasarniujungnaqtut
- Qaujigiarvigilugit pijungnaqtittijujut isumaaluutiqaruvit

/ SUNAUA PITTIANGITTUT UNGASIKTUMIT PITAARNIQ?

Amisuunqsait ungasiktumit pitaarniq Kanatamit pilirian-guqattaqtillugit ukkuingajumit ammalu takuksaunikkut, qapsiarjuit Inijumit-Nangminirijaujut (SOE) ammalu nangminiaqtut qaninniaqtut ungasiktunik kavamanit ammalu/uvvaluunniit qaujimaniqattiaqtunik pijittirautiliit iqqanaijarvingit tuksirarungnaqtut uukturnirmut Kanatamit uvvaluunniit asinginnit piruqpallianirnut qanuiliurniujunut. Iqqanaijarvingnit tuksirautaujut taapkunangat uluriana-rungnaqtut atuqtaujungnaqtunut pimmaruijunik, aulattilutik qanuqtauriqattaqtunik, tautungnikkut ammalu ungasiktumit pititaujunik qanuiliurnirnit, ammalu qanungasarnikkut nuuttinirnit qaritaujakkuurutinik ammalu ajunnginniri-

jaujunik. Ilauningit SOE uvvaluunniit inijumit-aktuajunit kamajaliit pitaqtaujunit ilitarnaqtaungillutik uvvaluunniit ijiraqturnikkuurungnaqtut.

/ SUNAUVAT ILUANIITUNIT ULURIANARNIUJUT?

Ulurianaqtittiqattaqtut aturungnaqtut tatigijaujunik ilu-anirmiutaujunik (iqqanaijaqtiit, kaanturakqaqtut, pitaar-viuqattaqtut, piliriqatigijaujut tamakkuaraluit) piniarlutik piliriqatigiivit pimmaruiunipqaanginnit tukisiumajjutinginnit. Tusaqattarngmijait inuit taijaujut "piqqusikkuungittukkat katiqsuijiit"-titut. Iluanirmiutait tiliuqtaujungnarmijut, ajauqtuqtaulutik, pijumaliqtitaulutik uvvaluunniit pita-agaksaqaqtitaulutik tunisigutik tukisiumajjutinik uvvaluunniit pilutik. Piqqusirijaujut nalunaiqsijungnaqtut iluanirmiutau-jungnarninganut ulurianarnirnut ilaujut: ikarrarinngitaagut iqqanaijarluni; qaritaujamut atuqtaujumuarasugluni; pijumaniqarluni pijuminanngitanganut tukisiumajjutinik silataanit inuup pijaksautingitta; ijiraqturluni ungasiktumit ikajuqtauninganut uvvaluunniit kaanturaaknut; ammalu unipkautauq ajuqtukkat pitaqanngilluni uvvaluunniit akiliqtauluni. Igvit qaujimalaarijait piliriqatigiitit. Ujjiqturlutit ajiijungitunik uvvaluunniit isumangnaqtunik qanuiliurniujunut ammalu piqqusirijaujunik.

/ SUNAUA QARITAUJAKKUT-TAUTUNGIQ?

Ulurianaqtittiqattaqtut aturungnaqtut qaritaujanik tautugungnautiqarlutik uvvaluunniit ilisilutik qaritaujanut asimut pijaujariaqanngittunik tukisiumajjutinik piniarlutik uvvaluunniit tigliglutik isumagijamik pigijaujumit.

/ SUNAUA PIVVIQARASUNGIQ?

Ulurianaqtittiqattaqtut pinasugungnaqtuq tukisiumajjutinik pittaasarviqarluni inungmut, qaujittitluni pijumaniqarninga-nit, apiqsuiluni, pijumaniqaqataunirarluni uvvaluunniit un-gasiktumit pijitaujunut. Atuqtauqattaqtut atuqtaujungnaqtut ajunnginniaqtunut ammalu nangminirnut aqqiksijumunut.

QAUJIGIARVIGITIGUT:

Canada.ca

Sunatuinamik qaujijumajut: 613-993-9620

Uqausiqarluni Kanatami Mianiqsinirmut Tukisiumajjutinik: 1-800-267-7685